

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-16548/2013-ERU

V Ostravě dne 23. prosince 2013

Č. j. 16548-3/2013-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. KO-16548/2013-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **SYNER VHS Vysočina, a.s.**, se sídlem Jihlava, Na Hranici 14, PSČ: 586 01, IČ: 25183052, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost SYNER VHS Vysočina, a.s., se sídlem Jihlava, Na Hranici 14, PSČ: 586 01, IČ: 25183052, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 30. ledna 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Domašín, u domu č. p. 74, zemní práce v souvislosti se stavbou „Stavba Kanalizace Vlašim - Domašín“, když při odebrání zeminy za pomoci strojního mechanismu došlo k poškození středotlakého plynovodu LPE DN 50, čímž došlo k poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, společnosti SYNER VHS Vysočina, a.s., se sídlem Jihlava, Na Hranici 14, PSČ: 586 01, IČ: 25183052, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 10 000 Kč** (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15413.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti SYNER VHS Vysočina, a.s., se sídlem Jihlava, Na Hranici 14, PSČ: 586 01, IČ: 25183052, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun

českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ: 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15413.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 11. října 2013 zahájil Úřad podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, kontrolu ve věci poškození středotlakého plynovodu LPE DN 50 v katastrálním území Domašín, u domu č. p. 74. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 11. listopadu 2013 Protokol č. K026113, č. j. 11735-7/2013-ERU. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. KO-11735/2013-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustila společnost SYNER VHS Vysočina, a.s., se sídlem Jihlava, Na Hranici 14, PSČ: 586 01, IČ: 25183052 (dále jen „účastník řízení“), přičemž i ostatní skutečnosti byly dostatečně zjištěny, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání příkazu.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že dne 28. července 2011 vydal Městský úřad Vlašim, odbor životního prostředí stavební povolení č. j. [REDAKCE] k provedení stavby vodního díla „Stavba Kanalizace Vlašim – Domašín“. Účastník řízení tak prováděl svoji činnost na povolené stavbě.

Stavební činnost prováděl účastník řízení na základě smlouvy o dílo č. [REDAKCE] ze dne 8. září 2011 uzavřené s investorem, Městem Vlašim. Dne 14. října 2011 pak byla účastníkovi řízení stavba předána, o čemž svědčí Zápis o odevzdání a převzetí staveniště z téhož dne. V tomto zápisu je uvedeno, že zhotovitel před zahájením prací zajistí vytyčení všech podzemních zařízení jejich správci, ověří jejich vedení pomocí ručně kopaných sond a vyhotoví zápis o vytyčení jednotlivých zařízení. Účastníkovi řízení byla také předána veškerá projektová dokumentace.

Na základě žádosti zpracovatele projektu, společnosti AQUECON a.s., bylo dne 7. října 2010 vydáno společností RWE Distribuční služby, s.r.o., vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby zn. [REDAKCE] spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení a s informativním zákresem situace do mapových podkladů. Mimo jiné je zde

uvedeno, že nebude použito nevhodné nářadí a že zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí.

Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení známa z výše uvedeného vyjádření. Zároveň bylo na jeho žádost plynárenské zařízení ve dnech 24. ledna 2012 a 30. ledna 2012 společností RWE Distribuční služby, s.r.o. barvou vytyčeno v terénu, o čemž svědčí Protokol o vytyčení plynárenského zařízení č. [REDAKCE]. Dne 28. prosince 2012 pak proběhla kontrola plynárenského zařízení společností RWE Distribuční služby, s.r.o., o čemž převzal účastník řízení protokol dne 9. ledna 2013.

Dne 30. ledna 2013 prováděl účastník řízení v katastrálním území Domašín, u domu č. p. 74, zemní práce v souvislosti se stavbou „Stavba Kanalizace Vlašim – Domašín“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu LPE DN 50. O této události byl učiněn zápis do stavebního deníku. Účastník řízení při místním šetření vypověděl, že k poškození došlo v blízkosti výkopu jámy pro nově budovanou čerpací šachtu, kde byl nejprve ručně kopanou sondou obnažen středotlaký plynovod. Následně se začala na tento obnažený středotlaký plynovod sesouvat zemina, která způsobila jeho jednostranné zatížení a vyosení jeho trasy. Účastník řízení ve snaze zabránit dalšímu sesuvu zeminy ji začal lžící zemního stroje odebírat, přičemž došlo k zachycení plynovodu lžící zemního stroje a k jeho poškození.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno jeho místně příslušnému správci, který zajistil následnou opravu. V důsledku tohoto poškození došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení k úniku plynu do ovzduší o objemu 184 m³ v délce trvání 5 minut. Současně byla přerušena dodávka plynu šesti odběratelům. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu uhradil účastník řízení beze zbytku.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení tak představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu, a to tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, který prováděl dne 30. ledna 2013 s využitím strojního mechanismu zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníkovi řízení prokazatelně známa z Vyjádření o existenci sítí, zn. [REDAKCE] ze dne 7. října 2010, a také ze situačního schématu. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo správcem plynárenského zařízení prokazatelně provedeno barvou, o čemž svědčí Protokol o vytyčení plynárenského zařízení. Účastník řízení si tak byl na základě uvedených skutečností plně vědom, že provádí zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Přesto však došlo jeho jednáním v důsledku provádění prací pomocí stroje k poškození plynárenského zařízení, ačkoliv měl ve stanovisku společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., jasně stanoveno, že při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu musí být učiněna taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu a že zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových náradí. Lze proto konstatovat, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona prováděl dne 30. ledna 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Domašín, u domu č. p. 74, zemní práce v souvislosti se stavbou „Stavba Kanalizace Vlašim – Domašín“, když při odebírání zeminy za pomoci strojního mechanismu došlo k poškození středotlakého plynovodu LPE DN 50, a tím došlo k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se Úřad nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení a způsobil únik plynu a přerušil dodávku plynu do 6 odběrných míst. V jednání účastníka lze tudíž shledat jistou společenskou nebezpečnost jeho jednání spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností a v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že plynárenské zařízení bylo před zahájením prací vytyčeno barvou v terénu, nicméně při provádění prací nebyly respektovány podmínky stanovené

provozovatelem distribuční soustavy, neboť byly práce prováděny v ochranném pásmu za pomoci strojního mechanismu. Takový postup účastníka řízení lze vyhodnotit tak, že způsob spáchání správního deliktu, a rovněž okolnosti, za kterých byl spáchán, je třeba považovat za okolnosti, které závažnost správního deliktu zvyšují.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníkovi řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod LPE DN 50, přičemž došlo k úniku plynu v celkové hodnotě 184 m³ a také k přerušení dodávky šesti odběratelům. Tyto údaje vypovídají o vyšší energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení svým jednáním narušil. Správní orgán k této skutečnosti tak nepřihlédl ani jako k přitěžující, ani k polehčující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 5 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

Za polehčující okolnost správní orgán považuje i to, že vzniklá škoda byla účastníkem řízení uhrazena v plné výši.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. Účastník řízení již byl uznán vinným ze spáchání jednoho správního deliktu ve věcné působnosti Úřadu, a to konkrétně ze spáchání správního deliktu dle totožného ustanovení jako v tomto správním řízení. Rozhodnutím č. j. 01791-7/2013-ERU ze dne 21. března 2013, které nabylo právní moci dne 9. dubna 2013, byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu

dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona uložena pokuta ve výši 50 000 Kč spolu s povinností uhradit náklady řízení.

Ve správním řízení bylo prokázáno, že účastník řízení spáchal projednávaný správní delikt dne 30. ledna 2013, tedy ještě před tím, než byl potrestán za dřívější protiprávní jednání. Jednání, kdy pachatel spáchal dva nebo více trestných činů dříve, než byl pro některý z nich odsouzen, je právní teorií označováno jako souběh. V tomto případě se jednalo o souběh vícečinný stejnorodý, neboť se účastník řízení dopustil několika skutky naplnění téže skutkové podstaty.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 57/2004-54 vyplývá, že při souběhu více správních deliktů je analogické použití zásady absorpční dle ust. § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, přípustné, nestanoví-li příslušný právní předpis jinak. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2009-62 pak vyplývá, že nevede-li správní orgán v rozporu s ust. § 57 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, společné řízení o více přestupcích téhož pachatele, není takový postup vadou řízení, je-li z odůvodnění následného rozhodnutí zřejmé, že ve věci byla aplikována zásada absorpční, zakotvená v ust. § 12 odst. 2 citovaného zákona pro ukládání trestu za souběh přestupků. Tento závěr lze pak použít i při trestání správních deliktů. Vzhledem k výše uvedenému je nutné i v tomto projednávaném případě analogicky použít zásadu absorpce. S ohledem na tuto skutečnost pak byla uložena pokuta spíše symbolického charakteru.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníkovi řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Po zvážení všech okolností ve smyslu § 91d odst. 2 energetického zákona a s ohledem na zásadu absorpce byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 10 000 Kč, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových

výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s tímž ustanovením.

Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Petra Cieslarová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly